

Hva er en standard, hvem eier den og hvordan blir de til?

Bjørnhild Sæterøy

Standard Norge

2012-02-29

Hva er en standard?

- **standard**
- dokument til felles og gjentatt bruk, fremkommet ved konsensus og vedtatt av et anerkjent organ som gir regler, retningslinjer eller kjennetegn for aktiviteter eller resultatene av dem for å oppnå optimal orden i en gitt sammenheng
- **internasjonal standard**
- **standard** som er fastsatt av en internasjonal standardiserende organisasjon/standardiseringsorganisasjon og gjort offentlig tilgjengelig

Standarder

- beskriver et produkt, et system eller en arbeidsprosess
- utarbeides av interessegrupper som ønsker felles spilleregler i markedet
- er frivillig å bruke, men brukes ofte som referansedokument

Standard Norge

- privat og uavhengig medlemsorganisasjon
- utvikler standarder på de fleste områder i samfunnet
- fastsetter årlig ca. 1200 nye Norsk Standard
- ivaretar norsk interesser i CEN og ISO
- etablert i 2003, røtter tilbake til 1923
- Ca. 75 ansatte
  - standardiseringen totalt: ca. 95

Norsk Standard

- et merkenavn for kvalitet

- Norsk Standard (NS) er **anerkjent** av myndigheter, næringsliv, forhandlere, forbrukere og forskningen i Norge
- Formaliserte standarder **garanterer nøytralitet** i forhold til ulike partsinteresser og har derved stor troverdighet
- Norsk Standard er derved et **kvalitetsstempel**

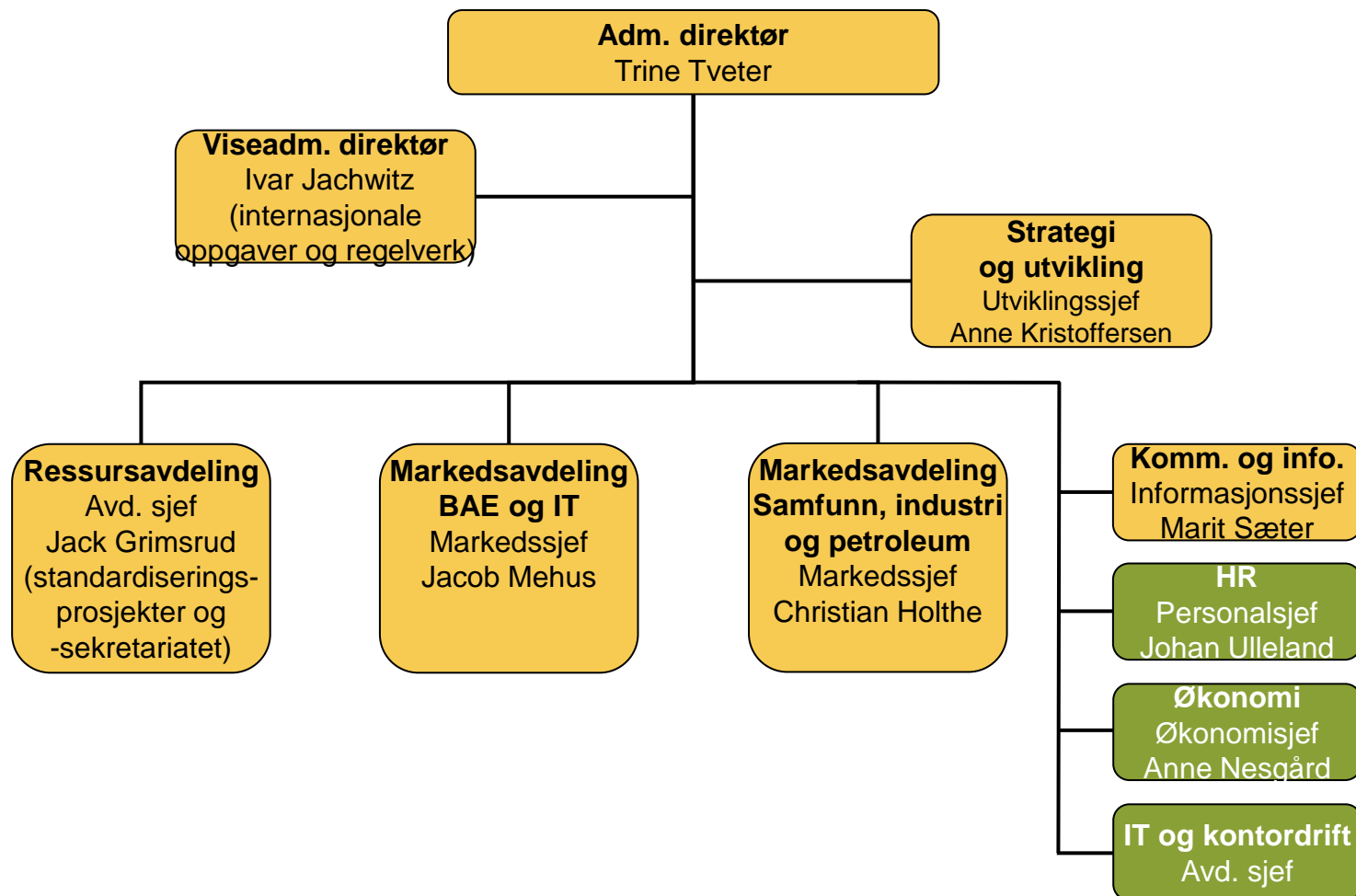
Finansiering

1. Salg av standarder
2. Statstilskudd fra Nærings- og handelsdepartementet
3. Andre inntekter
  - Prosjektmidler (næringsliv, fagmyndigheter og andre)
  - Tjenester/oppdrag
  - Kontingenter

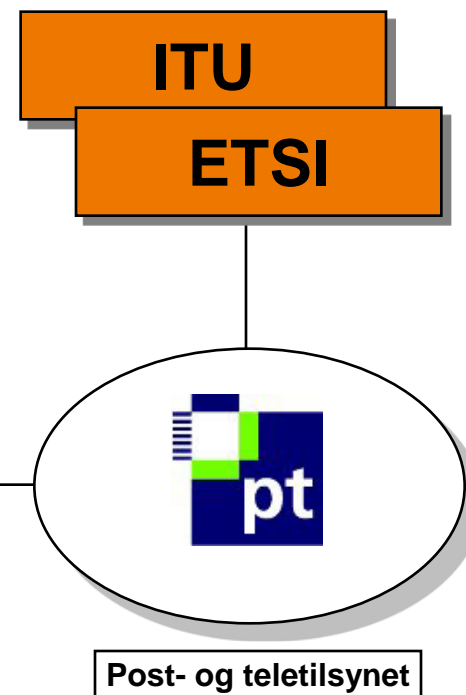
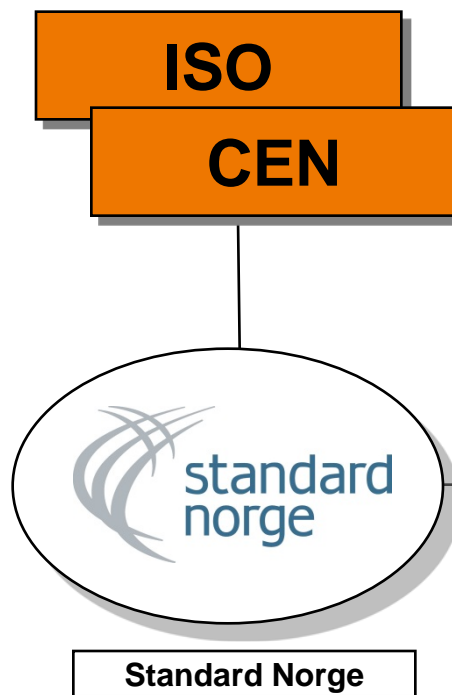
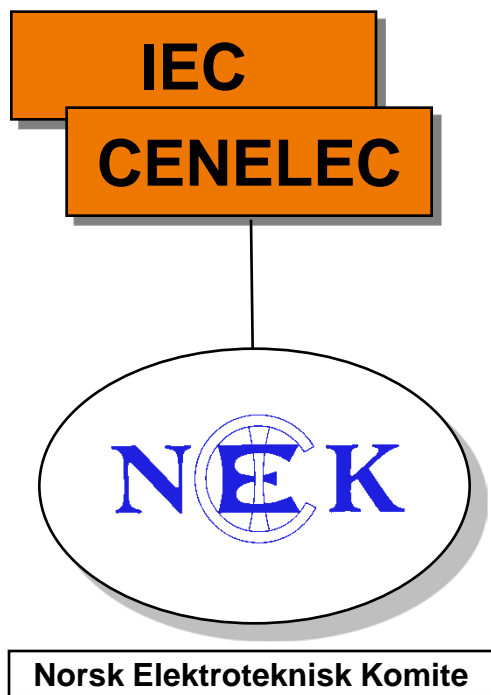

Organisering

per juli 2011

Nasjonale og internasjonale standardiseringsorganisasjoner

Hva er ISO

- Etablert i 1947
- 163 nasjonale medlemmer
- 618 liaisonmedlemmer (internasjonale og regionale)
- Produsert 19 000 standarder
- 4000 standardiseringsprosjekter (WI)
- 224 tekniske komiteer (TC)
- 513 underkomiteer (SC)
- www.iso.org - http://www.iso.org/iso/iso-in-figures_2011.pdf

Tall pr. 31. desember 2011

ISO/TC 46

Information and documentation

- Scope:
Standardization of practices relating to libraries, documentation and information centres, publishing, archives, records management, museum documentation, indexing and abstracting services, and information science.
- Startet opp i 1947

ISO/TC 46

Information and documentation

- SC 4 Technical interoperability
- SC 8 Quality - Statistics and performance evaluation
- SC 9 Identification and description
- SC 11 Archives/records management

SC 11 Archives/records management

- WG 1 Metadata
- WG 5 Records management (Revision of ISO 15489-1 and ISO/TR 15489-2)
- WG 6 Work Process Analysis for recordkeeping
- WG 7 JWG on Digital records preservation
- WG 8 Records management systems - Fundamentals and Vocabulary
- WG 9 Records management fundamentals - Requirements
- WG 10 Implementation Guidelines for Digitization of Records
- WG 11 Risk assessment for records systems
- WG 12 Digital records conversion and migration process

SN/K 177 – Informasjon og dokumentasjon

- Norsk speilkomité for ISO/TC 46
- Alle som er oppnevnt som eksperter i ISO/TC 46 skal være medlemmer av denne komiteen
- Målsetting om 2 møter i året
- Lite nasjonal aktivitet de siste to årene
- Håper på "ny giv"

Myter om standardisering

Standarder
gjelder kun for
varer

Vi trenger ikke standarder,
vi har den best løsningen
allerede

Standarder er
ikke relevant for
meg og min
virksomhet

Standardisering
er så dyrt

Jeg har ikke noe å
si når det gjelder
standarder

Standarder er noe
EU-greier

Hvorfor delta i komiteer?

- Påvirke en standards innhold
- Påvirke standardens utgivelsestidspunkt
- Utveksle teknisk kunnskap
- Sikre at standarder er i tråd med brukerbehov
  - Funksjonelle løsninger
  - Markedsrelevans

Engasjement på tre nivå

Aktiv deltakelse
internasjonalt

- delta i TC, SC, WG

Aktiv deltakelse
nasjonalt

- delta i SN/K-komité
- høringer/kommentarer

Informasjon/
oppdatering

- tilgang på dokumenter
- tilgang på ferdige standarder

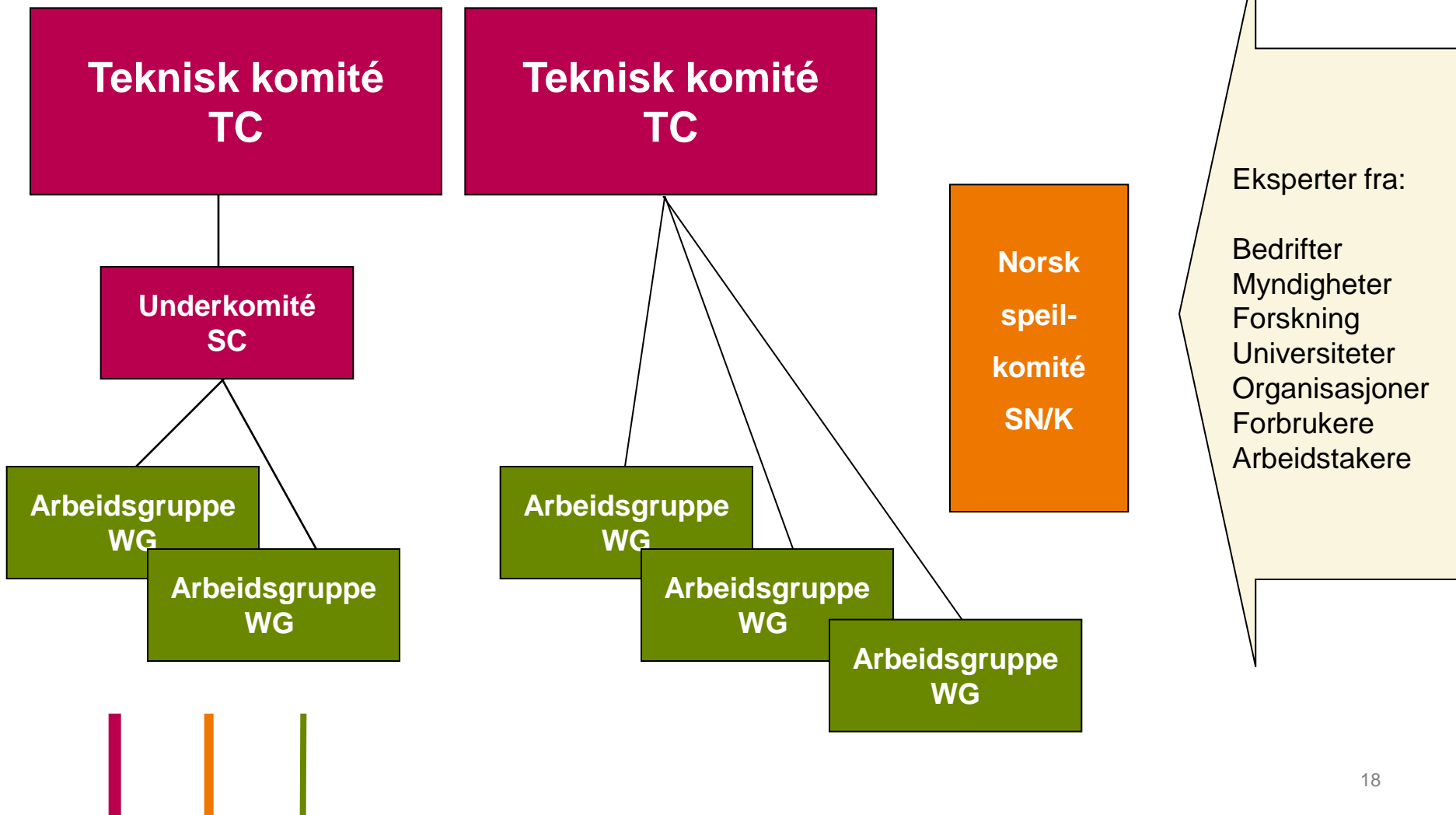
Komitédeltakere

- **standardiseringens viktigste ressurs**
- Deltakelse i tekniske komiteer (TC/SC)
  - Planlegging, styring og beslutning
  - Rolle: delegat
- Deltakere i arbeidsgrupper (WG)
  - Utarbeide standarder
  - Rolle: ekspert
- Deltakere i speilkomiteer (SN/K)
  - Standpunkt på vegne av nasjonale interesseparter
  - Rolle: komitédeltaker

Arbeid i en internasjonal komité

Standards Expert

What society thinks I do

What my mom thinks I do

What my colleagues think I do

What my friends think I do

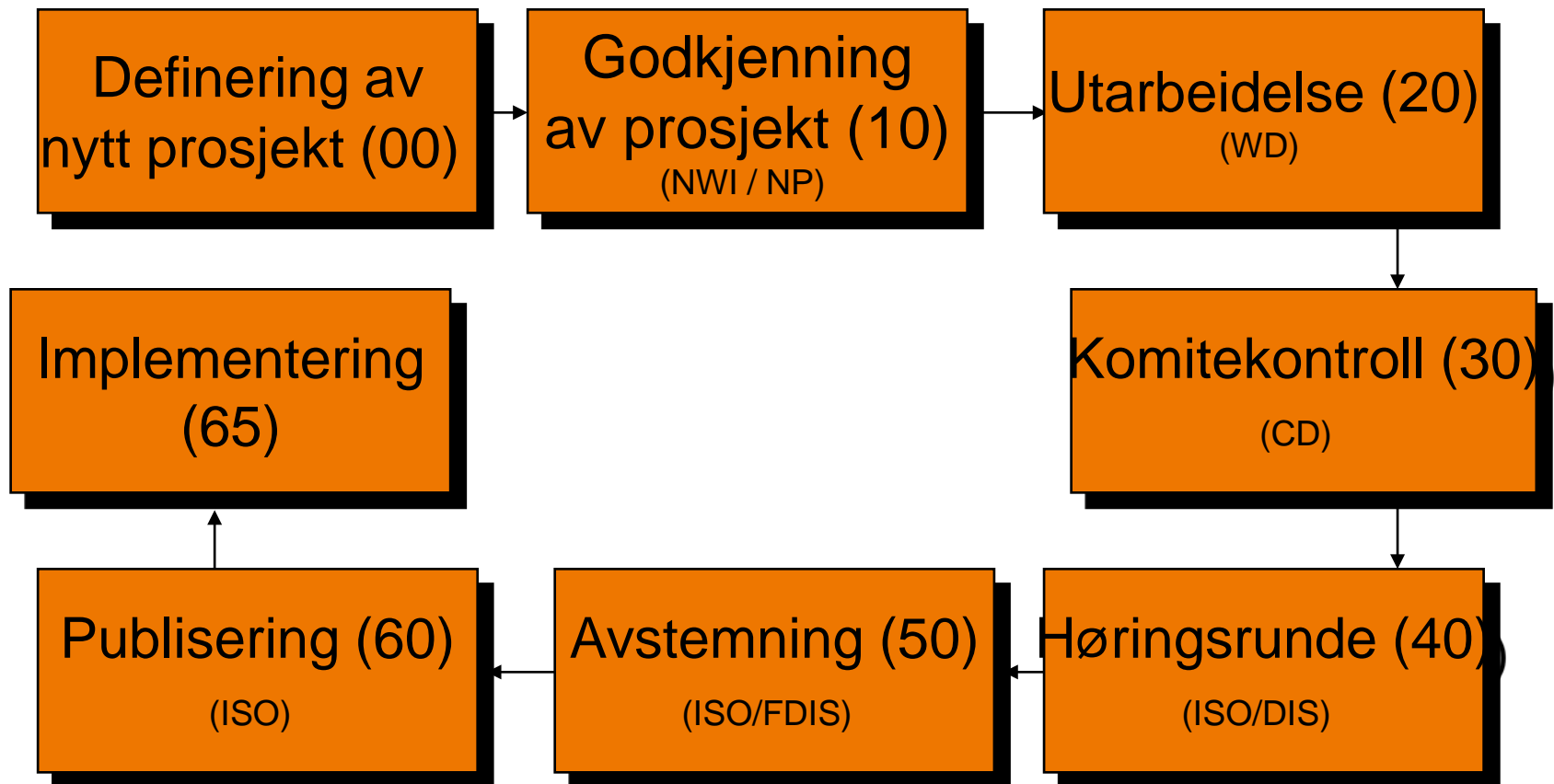

What I think I do

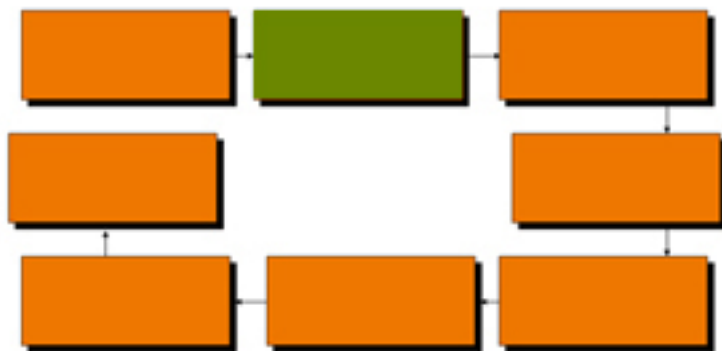

What I actually do

Stadiene i et standardiseringsprosjekt

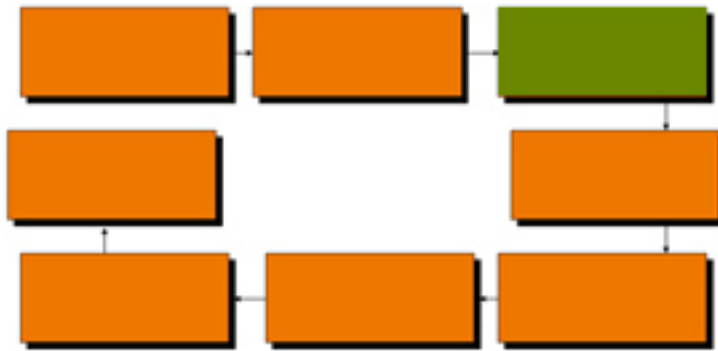
Godkjenning av prosjektforslag (10)

Minst fem land må forplikte seg til å delta for at prosjektet skal starte opp

- NWI
- Er det nasjonal interesse?
- Positiv respons forplikter til aktiv deltakelse
- Vurdere om prosjektet legges til eksisterende komité eller om ev. ny nå opprettes

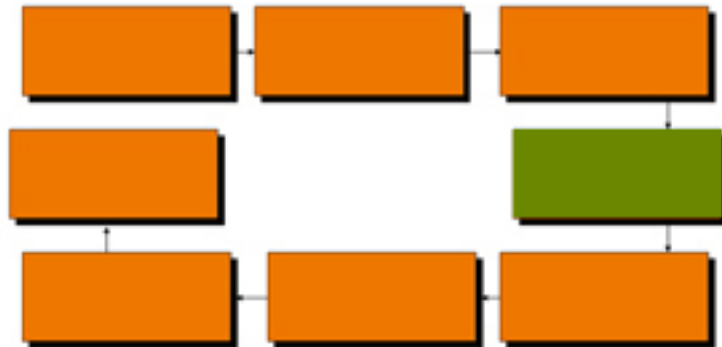
Utarbeidelse av forslag (20)

- WD
- Arbeidsgruppen utarbeider forslag til standard jf:
  - Gitt tidsfrist
  - Regelverk
- Ekspertise
- Konsensus

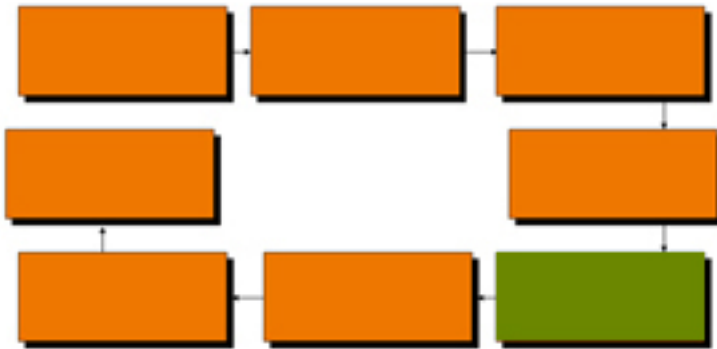
Komitékонтрол (30)

- CD
- Committee draft sendes ut for kommentarer og avstemning

Høringsrunde (40)

- DIS
- Første gang dokumentet er offentlig tilgjengelig
- Hensikt: Innsamling av kommentarer (Enquiry)
- Standarder på høring (nasjonal tjeneste)
- 2/3 flertall

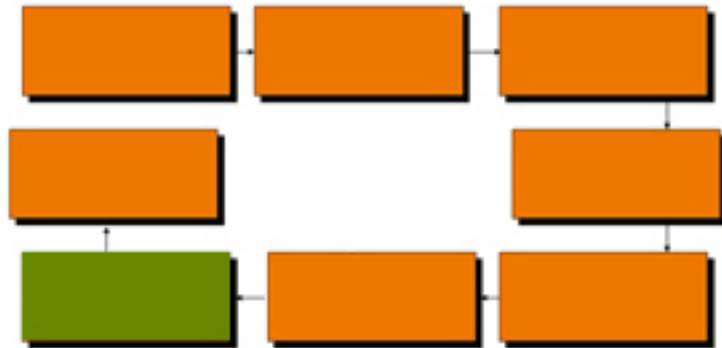
Formell avstemning (50)

- FDIS
- Endelig avstemning blant medlemmene
- 2/3 flertall

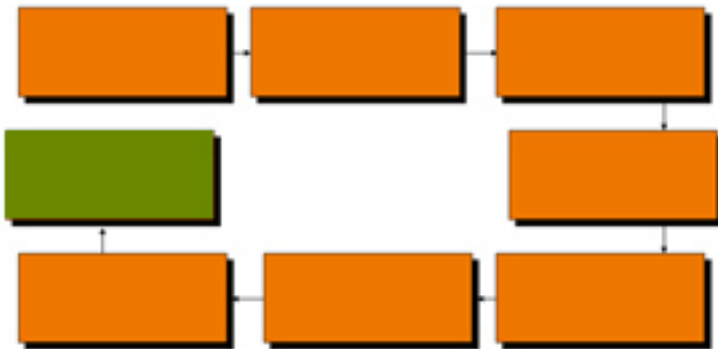
Publisering (60)

- IS
- ISO gjør standarden ferdig teknisk og publiserer den

Fastsetting som Norsk Standard

- NS-ISO
- Standard Norge vurderer om dette skal bli en Norsk Standard.
- Standarder fra CEN blir automatisk fastsatt som Norsk Standard

Finansiering av arbeidet

- Standardisering er et spleiselag
- Sekretariatet
  - Standard Norge og/eller prosjektf finansiering
- Komitédeltakelse
  - Egne ressurser til timeforbruk og reiser

Felles nettsted med øvrige organisasjoner
www.standard.no

